

עלון מקוון למורים למוזיקה

גיליון 2, אדר ב' התשע"ד, מרץ 2014

מה בגיליון

פתח דבר

הנושא השנתי

שעור מתוקשב

חדש על המדף

סיפורים מהשטח

הפינה הדיגיטלית

השתלמויות

אירועים וכנסים

אנו שמחים להגיש לכם את הגיליון השני של העלון המקוון מטעם הפיקוח על החינוך המוזיקלי, והפעם –

בסימן תחילת האביב, המביא עמו ריחות של לבנון ופריחה, ואצלנו – העשייה המוזיקלית בשיאה. תכניות ופרויקטים רבים שהתכננו אליהם מגיעים לכדי מימוש, ביניהם, תכניות הקונצרטים וכינוסי המקהלות והתזמורות. כאמור, עלון זה הוא המקום הנכון לשתף, לספר ולחשוף את העשייה הענפה בתחום החינוך המוזיקלי. בגיליון שלפנינו נטעם מעט מעשייה מבורכת זו.

נשמח להמשיך ולקבל מכם תגובות, רעיונות ומשובים וכן ספורים מחשטה באמצעות הטופס הבא

ד"ר יעל שי מפקחת מרכזת על החינוך המוזיקלי

וצוות הפיקוח על החינוך המוזיקלי

❖ **כנס תזמורות בחינוך המיוחד- כנס ייחודי זה יתקיים ב-18/3/14 בשעה 9:00 בבוקר בבית הספר למחוננים ומצטיינים במוזיקה- לוד, בכנס יפגשו הרכבים של בתי-ספר בחינוך המיוחד על מגוון הקשת יחד עם תלמידי בתי הספר בחינוך הרגיל בלוד. 5 הרכבים של בתי ספר שונים מגננים ומתזמרים בכלי-הקשה שונים.**

❖ **יחידת הוראה משולבת תקשוב**

לפניכם דוגמא ליחידת הוראה נוספת העוסקת בשיר המתאים לנושא השנתי והפעם- השיר "**שווים**", שנבחר כשיר משותף בכינוסי- המקהלות בכמה מחוזות ברחבי הארץ. יחידת הוראה זו נבנתה על-ידי המורה למוזיקה אורלי חורין מבית הספר "מבוא- גליל" שבקיבוץ איילת השחר השייך למחוז- הצפון, היחידה משלבת פעילויות מתוקשבות ועוסקת: בטקסט ומשמעותו, ביוצר השיר וכן פעילות יצירתית של התלמידים כחלק מתהליך העבודה על השיר.

"ניגודים שנפגשים" ציורים של תלמידים מבית הספר "מבוא גליל"

לכניסה ליחידה הקליקו על הקישור

שווים/ מילים ולחן עילי בוטנר

❖ נשמח לקבל מכם יחידות הוראה נוספות (מתוקשבות או רגילות) בנושא השנתי וכן תיעוד/תיאור של כל פעילות מיוחדת אחרת שערכתם סביב נושא זה.

חדש על המדף

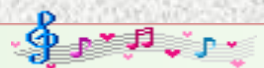
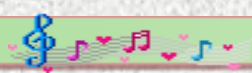
לפניכם חומרים פרי עטה של בתיה שטראוס ז"ל אשר עלו בגרסה מקוונת לאתר המפמ"ר :

1. **המדריך לתזמורת** - מאת בתיה שטראוס, מהדורה שנייה, בהוצאה אינטרנטית מחודשת (2009), בעריכת ד"ר עטרה איזקסון - ראש מסלול תעודת הוראה בביה"ס לחינוך והמח' למוסיקה אוניברסיטת בר אילן.

הספר סוקר את משפחות הכלים בתזמורת ויצירות רלוונטיות. בתיה חושפת את התלמידים למבחר יצירות לפי שיוך של גוון ועל-פי משפחות הכלים השונות בתזמורת הסימפונית. בחירת היצירות ודפי העבודה המצורפים לספר נעשתה תוך דיוק ורגישות רבה המאפשרת לתלמיד ניתוח מוזיקלי מעמיק עם ובלי פרטיטורה.

2. **האזנה פעילה** - מאת בתיה שטראוס, תשמ"ג. חוברת המציגה מערכי שיעור של מבחר קטעי האזנה, נקודות אחיזה ורעיונות להפעלה בכתה. בתיה פיתחה שיטה מיוחדת שנקראה עם השנים "האזנה פעילה" הנהוגה במכללות ובבתי ספר עד היום. היא בחרה קטעים מסגנונות המוסיקה השונים ומצאה בהם תכונה בולטת כמו: מנגינה המזמינה להצטרף, מקצב בולט, או תבנית הרמונית חוזרת על עצמה. היא בודדה את המרכיב העיקרי ביצירה לפני ההאזנה וגרמה לילדים להשתתף בזמן ההאזנה בתנועה, ציור, שירה, ליווי בכלי נקישות, או ריקוד, תוך כדי זיהוי המרכיב המוסיקלי.

בתיה שטראוס (1924-1997) - מאושיות החינוך המוזיקלי בארץ, נולדה בגרמניה בשנת 1930, עם עליית הנאצים, עלתה עם הוריה ואחיה יצחק לפרדס חנה. את הקריירה המוסיקלית שלה החלה בגיל 16, כפסנתרנית. היא הקימה מקהלות ילדים ומבוגרים איכותיות שחלקן הוקלטו לקול ישראל, פרסמה ספרים רבים וחוברות לימוד בהוצאת משרד החינוך. בשנות ה-60 החלה להורות חינוך מוסיקלי במדרשה למוסיקה במכללת לוינסקי – שם לימדה עד מותה. במשך מספר שנים, החל משנת 1979 ניהלה את המגמה לחינוך מוסיקלי באקדמיה למוסיקה

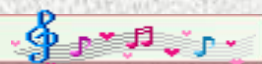

ולמחול ע"ש רובין בי-ם ונשארה מרצה במוסד עד 1997. החל משנות ה-80, הנחתה מדי שנה מספר סדנאות בכל רחבי אירופה העוסקות ב"האזנה פעילה". היא לימדה במכון אורף בזלצבורג, בגרמניה, הולנד, שווייץ פורטוגל וספרד, ואף בארגנטינה. בתיה לא סברה שמכל יצירה צריך ללמוד משהו, והדגישה שלימוד האלמנטים המרכיבים את המוסיקה הוא רק אמצעי שצריך להוביל למטרה, והמטרה היא הכרת היצירה עצמה. המתודות ועקרונות תפיסתה החינוכית והמוסיקלית שוות לכל נפש וגורמות לתלמידים עניין, פיתוח קוגניטיבי ורגשי. ב 23 בפברואר 1997, בתיה נהרגה בתאונת דרכים. על המצבה שעל קברה שבפרדס חנה כתוב "היא לימדה". (דברים מתוך הרצאתה של ד"ר עטרה איזיקסון בכנס 100 שנות חינוך).

❖ אתר חדש – "קלאסי בגן"

בחדש האחרון עלה לאוויר האתר: "קלאסי בגן- רונית קורן" רונית קורן הינה מורה, מרצה ומדריכה להוראת המוסיקה בגיל הרך. לאחרונה, פרשה רונית ממשרד החינוך והגשימה את חלומה כשהקימה אתר זה.

"קלאסי בגן" הינו אתר הדרכה להוראת היצירה הקלאסית בגיל הרך ומכיל הסבר קצר על המלחין והיצירה, הצעות לדרכי עבודה ותיעודים מן השטח. האתר מתעדכן מידי שבוע ומכיל גם פוסטים תיאורטיים רלוונטיים.

סיפורים מהשטח

פרויקט "חקר מסורות אתניות במועצה האזורית מטה יהודה" מחוז ירושלים

הפרויקט מתקיים במגמת המוזיקה של בית הספר התיכון הרטוב שבמועצה אזורית מטה יהודה, רכז המגמה- עומרי מונטה, מורה במגמה ומוביל הפרויקט- ד"ר נחום לובובסקי.

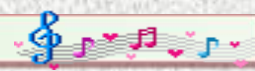
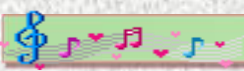
השקת הפרויקט התאפשרה בזכות תמיכתה הדו-שנתית של המגבית המאוחדת לישראל (Bagrut Scholarship Program), בשנתיים הנוספות זכה הפרויקט במענק מקרן לעידוד יוזמות חינוכיות.

הפרויקט מכיל פן מחקרי וביצועי כאחד: עבודות שדה, הקלטות ופענוח של הלחנים והניגונים המוקלטים וכתיבת עבודות גמר. כחלק מהפן הביצועי, הוקם אנסמבל בשם: "החברים של נחצ'ה" העוסק בביצוע מוזיקה מסורתית של יהודי קוצ'ין (מסילת ציון), כורדיסטן (זכריה) ותימן (גבעת יערים).

מטרת האנסמבל היא הפצת המורשת המוזיקלית העדתית של תושבי המועצה האזורית בקרב אוכלוסיות האזור.

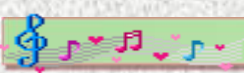
בהרכב משתתפים תריסר נגנים מכיתות ז' עד יא'. הכלים הם: חליל צד (1), קלרינט (2), סקסופון אלט (2), חצוצרה (3), טרומבון (1), גיטרה קלאסית (1), גיטרה בס (1), כלי הקשה (1).

נכון להיום, ברפרטואר של האנסמבל 14 לחנים יהודיים, חלק מהם בעיבוד של תלמידי המגמה, ובהדרכתו של ד"ר נחום לובובסקי, והשאר בעיבודו של נחום לובובסקי.

בחודש שעבר הופיע ההרכב בטקס הענקת הפרס על שם גור אריה של המינהל לחינוך התיישבותי עבור עבודות גמר (שנת הלימודים תשע"ג) וביצע קטע קוצ'יני בעיבודו של תומר טרגן – בוגר המגמה, חתן הפרס.

הקליקו לצפייה

כנס תזמורות כלי-נשיפה בנס-ציונה

כנס תזמורות כלי- הנשיפה שהתקיים בהיכל התרבות נס- ציונה בתאריך 9.2.14 הינו אחד מתוך כ-35 כנסים אותם מקיים השנה משרד החינוך – הפיקוח על החינוך המוסיקלי. במסגרת הכנס השתתפו 6 תזמורות כלי נשיפה צעירות ו-6 תזמורות כלי נשיפה ייצוגיות מתוך 8 קונסרבטוריונים אשר בפיקוח משרד החינוך.

התזמורות שהשתתפו בכנס זה הן:

- תזמורת כלי- הנשיפה הייצוגית של הקונסרבטוריון שליד האקדמיה למוזיקה ולמחול בירושלים, בניצוח של טובי משולם.
- תזמורת כלי הנשיפה הייצוגית של הקונסרבטוריון העירוני בכפר סבא, בניצוחו של עופר עין הבר.
- תזמורת כלי- הנשיפה הייצוגית של הקונסרבטוריון העירוני בנס-ציונה בניצוחו של אלכס פיאלקו.
- תזמורת כלי- הנשיפה הייצוגית של הקונסרבטוריון העירוני בעפולה בניצוחו של גל אלתרוביץ'.
- תזמורת כלי- הנשיפה הייצוגית של הקונסרבטוריון העירוני בקריית-ים בניצוחו של רן נחום.
- תזמורת כלי- הנשיפה הייצוגית של הקונסרבטוריון העירוני בקריית-טבעון בניצוחו של מנחם גרודז'נסקי.

וורדל (wordle) - סרטון הדרכה

טקסגדו (taxgedo) - מדריך לשימוש בטקסגדו

הצעות לשימוש בוורדל וטקסגדו בשיעורי המוזיקה:

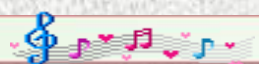
2. פתיחה מסקרנת לשיעור או ההפך: מה למדנו בשיעור הזה? – סיכום מעניין וחוויתי לשיעור שישאיר את התלמידים משתאים אפילו אחרי הצלצול.
3. העתיקו שיר בכדי לבחון באילו מילים הרבה המשורר להשתמש ומדוע?
4. יצירת "ענן מילים" ממילים קשות לשיר שנלמד בכתה.
5. עטיפה מעוצבת למחברת המוזיקה תוך שימוש "במילים מוזיקליות".
6. חידון זיהוי לשיר או קטע טקסטואלי אחר.

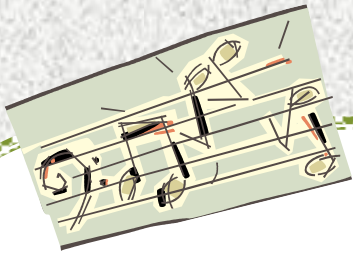
שימוש בוורדל: מזהים את הקטע הבא?

7. ייצוג וויזואלי של תגיות, יצירת כרזות מילים ועוד...

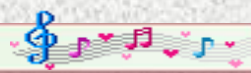
וורדל עם שמות של שירי נעמי שמר

כנסים ואירועים

- 1/3/14 ערב גאלה של מוזיקה ומחול בתיכון קריית- שרת בחולון
- 4/3/14 כינוסי מקהלות ותזמורות- בסימן 100 שנים להולדת סשה ארגוב בהשתתפות איתמר וגבי ארגוב, היכל התרבות מודיעין, בשעה 12:00-8:30
- 5/3/14 ערב מחווה ליוצר נחום היימן- אירוע שיא שנתי בו יבצעו התלמידים משיריו, בשירה נגינה ותנועה, השירים נלמדו לאורך השנה בשיעורי מוזיקה ושפה. האירוע יתקיים בבית הספר בכר רוסו בצור משה בשעה 19:00
- 18/3/14 כנס תזמורות בחינוך המיוחד בבית הספר למחוננים ומצטיינים במוזיקה בלוד
- 19/3/14 מפגש עם המפקחות המחוזיות למוזיקה בבית הספרים הלאומי באוניברסיטה העברית ירושלים, הכרות עם אוספי המוזיקה והתווים של הפונוטיקה.
- 21/3/14 הרכבי נגינה במרתון ירושלים- תזמורות והרכבי נגינה של בתי-ספר מרחבי העיר מנגנים בתחנות לאורך מסלול המרתון
- 25,26/3/14 שרים עם נורית הירש- כתות ג' בבאר-שבע שרות עם נורית הירש בהיכל התרבות בשני מחזורים בשעות : 9:00,11:00
- 27/3/14 ביקור מנהלת המחוז בבתי-ספר מנגנים בפתח-תקווה
- 1/4/14 ילדי אור יהודה "שרים מורשת" בהיכל התרבות באור יהודה
- 1/4/14 "בוקר של פיוט מבית אבא"- מפגש מרגש של הרב והיוצר שמעון תורג'מן עם ארבע מקהלות ילדים בניצוחה של בתו יעל גנון. המפגש יתקיים בבית כנסת באשדוד ויושרו בו פיוטים שנלמדו לאורך השנה
- 2/4/14 כנס הרכבי נגינה ומקהלות במסגרת תכנית למצוינות בשיתוף עם הסימפוניטה בקונסרבטוריון בבאר-שבע

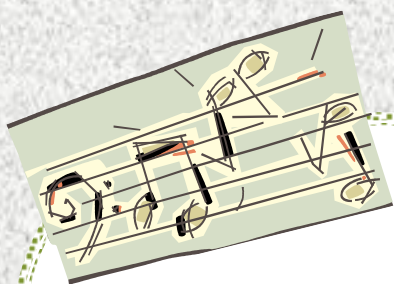

כינוסי מקהלות

- 4/3/14 היכל התרבות באור יהודה
- 5/3/14 אשכול פיס אוהל- שם ברמת-גן
אשכול פיס כפר-סבא
- 6/3/14 בקונסרבטוריון רחובות
- 9-11/3/14 באשכול פייס רעות חיפה
- 9/3/14 אשכול פיס בנס-ציונה
- 10/3/14 אשכול פיס בכפר-סבא
- 11/3/14 בקונסרבטוריון עפולה
- 12/3/14 בית-ספר חוף השרון בשפיים
- 19-20/3/14 באשכול פיס רעות חיפה
- 23,25/3/14 בקונסרבטוריון עכו
- 24/3/14 בית-ספר גורדון בהרצליה
- 25/3/14 בית-ספר אפק בראש העין
- 26/3/14 היכל התרבות במעלות תרשיחא
- אולם שרת בפתח-תקוה
- 27/3/14 היכל התרבות בראשון לציון
- 30/3/14 היכל התרבות בשוהם
- 30-31/3/14 אולם ווייז באוניברסיטה העברית בירושלים
- 1/4/14 היכל התרבות בראשון לציון

תכנית הקונצרטים

2/3/14 "חווייה בצלילים- מציירים בצלילים אגדות וספורים" בהיכל התרבות בפתח-תקווה.

4/3/14 קונצרטים של תכנית "מפתח" בבית-ספר גורדון בהרצליה

12/3/14 "חווייה בצלילים- מציירים בצלילים אגדות וספורים" בהיכל התרבות בפתח-תקווה.

18/3/14 "חווייה בצלילים – תקשורת בתזמורת" בהיכל התרבות בפתח תקווה.

25/3/14 – "חווייה בצלילים - כלי התזמורת" בקונסרבטוריון העירוני כפר- סבא.

30/3/14 "חווייה בצלילים - יום מוזיקלי" בהיכל התרבות נתניה.

31/3/14 "צלילי נוף מולדת" של תכנית "פעמה" באולם בנציון בקבוץ כנרת.

31/3/14 "חווייה בצלילים - כלי התזמורת" בקונסרבטוריון העירוני כפר- סבא

1/4/14 תכנית "פעמה" במתנ"ס כפר יונה

1/4/14 קונצרט סיום תכנית "קדמה" באודיטוריום חיפה

1/4/14 "חווייה בצלילים – יום מוזיקלי" בהיכל התרבות נתניה

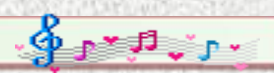
2/4/14 "חווייה בצלילים - כלי התזמורת" בקונסרבטוריון העירוני כפר- סבא.

3/4/14 תכנית "פעמה" במשכן העירוני למוזיקה ואומנויות ברעננה

27/4/14 תכנית "פעמה" בהיכל התרבות דרום השרון

29/4/14 תכנית "פעמה" במתנ"ס קדימה-צורן

30/4/14 תכנית "פעמה" במתנ"ס קדימה-צורן

השתלמויות

5,12,19,26/3/14 "השתלמות ארצית שירים ושורשים"

ארבעה מפגשים אחרונים להשתלמות התקיימת באוניברסיטת בר-אילן-המחלקה למוזיקה ובה ניתנת למורים הכשרה להוראת הפיוט במסגרת התוכנית "שירים ושורשים"

1-3/4/14 מורים ממחוז הצפון בהשתלמות תקשוב בשלומי

כינוסי שירה ונגינה בקונסרבטוריונים

3/3/14 כנס תזמורות כלי נשיפה-עתודה בקונסרבטוריון בכפר יונה

3/3/14 כנס תזמורות כלי-נשיפה ייצוגיות בקונסרבטוריון בכפר יונה

עיצוב ועריכה: ענבל קמחי

אתר/הערוך/הארוך : inbalk88@gmail.com

